

Antingen han vill e. icke. Antingen den ene e. den andre. Stundom brukas äfv. Om såsom föregående partikel, t. ex.: *Jag vet icke, om det gagnar e. skadar.* — 2) Partikel, som nyttjas till förklaring af ett föregående ord eller en föregående sats. *Pallas e. Minerva.* — 3) Se *Hvarken.* — 4) E. kan stå ensamt i början af en sats eller satsdel, som innehåller en motsats eller ett stridigt förhållande till det föregående. *Frukten, Svenskar, all förlora eder urgamla ära! E. har det kanske redan kommit så långt?*

ELLIPS, äll'pps, m. 3. (från grekiskan) 1) (gram.) Talesätt, i hvilket man för korthetens skull utelemnat ett eller flera ord, hvilka lätt förstås inunder, t. ex.: *Han sökte ej samtidens lof, utan efterverldens (lof). Hvad heter (är det ej) för honom? En del (af) djur.* — *Motsats:* Pleonasm. — 2) (mat.) Långgrund figur, som uppkommer, då en kon skäres snedt emot basen. En Ellips kan äfven uppritas, om man på en plan yta fäster tvenne stift, omkring hvilka en med ändan ringformigt sammanknuten tråd ligger, och sedan förer ett blystift eller en blyertspenna inom denna tråd så, att den beständigt hålles utspänd i form af en triangel. Punkterna, der stiften stå, kallas då Brännpunkter eller Foci.

ELLIPTISK, äll'pptissk, a. 2. 1) (gram.) Som innehåller en ellips (bem. 1). *E. mening, sats, konstruktion.* — 2) (mat.) Som har formen af en ellips (bem. 2). *E. figur, bana.*

ELLOFTE, **ELLOFVA**, se *Elfte, Elfva.*

ELM, f. 2. Se *Strandrag. Siberisk E.*, ett utländskt grässlåg. *Elymus sibiricus.*

ELMSELD, ällmsëlld, m. 2. *St. Elmseld*, liten elektrisk låga, som ofta visar sig ofvanpå spetsarna af åskledare, äfv. på masttoppar, tornspetsar, hästars öron och andra spetsiga föremål. Kallas *Castor* och *Pollux*, då två sådana lågor visa sig. Heter ursprungligen *St. Helenaeld*.

EOLOGE, elå'sch, m. 3. (fr.) Loftal, beröm.

ELONGATION, elång-gatschón, f. 3. (astr.) Se *Digression.*

ELOQVENS, -- kvå'nns, f. 3. (fr. *Éloquence*) Vältalighet.

ELUDERA, v. a. 1. (fr. *Éluder*) Listigt undvika, kringgå, genom förtydning göra kraftlös. *E. en lag.* — *Eluderande*, n. 4.

ELUKUBRATION, ---- tschón, f. 3. (från latinet) Lärnt nattarbete. [Eluc —.]

ELUKUBRERA, v. n. 1. (från latinet) Arbete nattetid vid ljus. Sägés i fråga om lärda arbeten. [Eluc —.]

ELUSIV, -- i'v, a. 2. Hvarigenom något eluderar. [-- if.]

ELUSION, -- schón, f. 3. Handlingen, då man eluderar.

ELYSÉ, m. 3. 1) (grek. o. rom. myt.) Hjeltnarnes och de dygdiges boningsort efter döden. Jfr. *Glåsisvall.* — 2) (fig.) Behagligt ställe, omgifvet af klara vatten och planteradt med sköna träd. — *Syn.* Se *Paradis*.

ELYSEISK, elysä'jssk, a. 2. *E-a fällen:* a) Se *Elysé*, 1. — b) Benämning på en offentlig promenadplats, med park och trädgård, i Paris.

ELYSISK, elys'issk, a. 2. Se *Paradisisk*.

ELÄNDE, ä'lå'ndde, n. 4. Betyder ursprungligen Landsflykt. 1) Nöd och brist. *Lefva i e.* — *Syn.* Se *Nöd.* — 2) Uselt, olyckligt, beklagansvärdt tillstånd, försorsakadt af sjukdom, sorg, ånger o. s. v. *Den sjukas e. är så stort, att man knappt kan tänka sig något svårare. Det e., synden medför.* — Bilder sammansättningen

Syndaclände. — *Syn.* Eländighet, Uselhet, Jemmer. — 3) (fam.) Sägés om någonting, som är illa gjordt, odugligt, ömkligt, dåligt; äfv. i fråga om den, som icke duger till något. *Se, så dåligt arbete! det är riktigt ett e. Hvilket e., att icke ens duga till så pass mycket, att icke ens kunna uträtta ett så simpelt ärende riktigt!* — *Syn.* Eländighet, Ömklighet, Uselhet, Skräp. [Elende.]

ELÄNDIG, ä'lå'nddigg, a. 2. Betyder egentl. Landsflyktig. 1) (både om person och sak) Ganska olycklig. *Hjelp den stackars e-a menniskan! En e. syndare. E-t tillstånd, lif. E. belägenhet.* — *Syn.* Se *Olycklig.* — 2) (fam.) Sjuk. *Den sjuke är mycket e.* — *Syn.* Se *Sjuk.* — 3) Till karakteren dålig. *Din e-a skurk, frukta straffet, som väntar dig.* Brukas för denna bem. ganska ofta substantivt, t. ex.: *Den e-e trodde, att hans brott skulle blifva en hemlighet. Darra, e-e!* — *Syn.* Se *Dålig*, 3. b. — 4) (både om person och sak) Oduglig, dålig. *Han är en e. stackare, som ingenting duger till. Hvilket e-t arbete!* — *Syn.* Se *Dålig*, 2. [Elendig.]

ELÄNDIGHET, f. 3. Se *Elände*, 2 o. 3.

ELÄNDIGT, adv. 1) På ett eländigt sätt, i elände. *Lefva e. E. tillbringa sina dagar.* — *Syn.* I elände, uselhet, Uselt, Jemmerligt. — 2) Dåligt. *Gå e. klädd. E. arbetadt, gjordt, utfördt.* — *Syn.* Se *Illå.*

EMALJ, -ållj, m. 3. (fr. *Émail*) 1) En gemenskinlig eller ogenomskinlig, färgad glasmasa, hvarmed metallarbetens yta antingen helt och hållet eller till någon del öfverdrages. — 2) Hårdt, glänsande öfverdrag, hvarmed kronan på tänder är beklädd.

EMALJERA, v. a. 1. 1) Öfverdraga metallarbetens yta med emalj. — 2) (fig.) Pryda, smycka. — *Emaljerande*, n. 4.

EMALJERING, f. 2. 1) Förfarandet, då man emaljerar. — 2) Se *Emalj.* — *Ss. E-skonst.*

EMALJERUGN, emalljërúnnn, m. 2. Särskilt inrättad ugn, hvaruti emalj smältes.

EMALJFÄRG, emallj'färrj, m. 3. Sådan färg, som begagnas vid emaljmalning.

EMALJLOD, n. 3. Ett slags trögsmält lod, bestående af finguld och finsilfver, hvarmed guld-pjeser lödas, som skola emaljeras.

EMALJMÅLARE, m. 3. En, som antingen för sitt nöje eller såsom yrke målar på emalj.

EMALJMÅLARI, n. 3. Se *Emaljmalning*, 2.

EMALJMÅLNING, f. 2. 1) Förfarandet, då man målar på emalj. — 2) Konsten att så måla; äfv. denna konst, utöfvad såsom yrke.

EMALJSPETSAR, m. 2. pl. Ett slags allmänt brukliga spetsar af siden.

EMALJÖR, emallj'ör, m. 3. En, som arbetar i emalj.

EMANATION, --- tschón, f. 3. 1) I allm.: Utflytning, utgående; utdunstning. — 2) (särskilt; vetensk.) a) (enligt de Gamles filosofiska föreställningsätt) Alla tings utflytning ifrån ett högsta urväsen. — b) (enligt den kristliga dogmatiken) Sonens och den Helige Andes utgående af Fadren. — c) (fys.) Ljusstrålarnes utflytande från lysande kroppar.

EMANATIONSLÄRA, --- tschónslå'ra, f. 4. (teol.) Läran om Sonens och den Helige Andes utgående af Fadren.

EMANATIONSSYSTEM, --- tschónssystå'm, n. 3. (vetensk.) 1) (fil.) Läran om alla tings utflytning ifrån ett högsta väsen. — 2) (fys.) Läran